ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Δεκεμβρίου 1998

σχετικά με κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Γερμανία στην ADDINOL Mineralöl GmbH και στην ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co.KG

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1998) 3867]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/647/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφο 2 πρώτο εδάφιο,

τις θέσεις που διατύπωσαν οι ενδιαφερόμενοι όπως προβλέπεται από το προαναφερόμενο άρθρο, και λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω απόψεων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

Με τις αποφάσεις της 20ής Νοεμβρίου 1996 ([1]) και της 4ης Ιουνίου 1997 ([2]) η Επιτροπή είχε εγκρίνει τη χορήγηση ενίσχυσης διάσωσης προς την ADDINOL Mineralöl GmbH (εφεξής ADDINOL ALT). Με επιστολή της 4ης Σεπτεμβρίου 1997, η Επιτροπή είχε ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες, επειδή σε άρθρα που δημοσιεύθηκαν στον Τύπο φημολογείτο ιδιωτικοποίηση της ADDINOL ALT. Η Γερμανία είχε απαντήσει με επιστολή της 1ης Οκτωβρίου 1997. Κατά τη διάρκεια μιας επίσκεψης εκπροσώπων της Επιτροπής στο Βερολίνο στις 12 Δεκεμβρίου 1997, εκπρόσωποι της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και της υπηρεσίας Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) απάντησαν σε ερωτήσεις σχετικά με αυτά τα δημοσιεύματα στον Τύπο. Μετά τις συνομιλίες του Βερολίνου, η Γερμανία, με επιστολή της 18ης Φεβρουαρίου 1998, διέθεσε πρόσθετα στοιχεία σχετικά με νέες ενισχύσεις ύψους 59,9 εκατ. DEM και για ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Επιτροπή αποφάσισε στις 25 Φεβρουαρίου 1998 την κίνηση μιας διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, λόγω αμφιβολιών όσον αφορά το συμβάσιμο αυτών των μέτρων ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Η απόφαση αυτή και η αιτιολόγησή της κοινοποιήθηκαν στη Γερμανία με επιστολή στις 17ης Μαρτίου 1998, το περιεχόμενο της οποίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ([3]) Η Επιτροπή στη συνέχεια άλλαξε τον αριθμό της υπόθεσης, και έτσι ο νέος αριθμός είναι C 18/98. Εξάλλου, ζήτησε από τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν τις θέσεις τους εντός προθεσμίας ενός μηνός από τη δημοσίευση.

Με την επιστολή της 2ας Απριλίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 3 Απριλίου, καθώς και με την επιστολή της 15ης Απριλίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 16 Απριλίου 1998, η Γερμανία απάντησε στην επιστολή της Επιτροπής της 17ης Μαρτίου 1998. Με επιστολή της 23ης Απριλίου 1998, η Επιτροπή ζήτησε πρόσθετες πληροφορίες από τη Γερμανία, η οποία τις διαβίβασε με επιστολή της 8ης Μαΐου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 11 Μαΐου 1998. Κατά τη διάρκεια μιας σύσκεψης ανάμεσα στους εκπροσώπους της Επιτροπής και της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, που έγινε στις 13 Μαΐου 1998, η Γερμανία έδωσε πρόσθετες πληροφορίες. Εξάλλου, τα ερωτήματα που είχαν τεθεί με την επιστολή της 15ης Ιουνίου 1998 απαντήθηκαν με την επιστολή της 29ης Ιουνίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα. Η Γερμανία έστειλε και άλλες απαντήσεις στις 13 Ιουλίου 1998. Στις 4 Αυγούστου 1998 η Επιτροπή ζήτησε και άλλες πληροφορίες οι οποίες διατέθηκαν με την επιστολή της 14ης Αυγούστου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 17 Αυγούστου 1998) καθώς και με την επιστολή της 18ης Αυγούστου (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 28 Αυγούστου). Στις 7 Σεπτεμβρίου 1998, εξάλλου, η Επιτροπή έθεσε και άλλα ερωτήματα στη Γερμανία, τα οποία απαντήθηκαν με την επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα, καθώς και με την επιστολή της 10ης Σεπτεμβρίου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε την 1η Οκτωβρίου 1998. Η Γερμανία διέθεσε και άλλες πληροφορίες με τις επιστολές της 1ης Οκτωβρίου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 2 Οκτωβρίου 1998), της 16ης Οκτωβρίου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1998), της 28ης Οκτωβρίου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 1998) και της 4ης Νοεμβρίου (η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα).

Μετά την κίνηση της διαδικασίας, και συγκεκριμένα στις 16 Ιουλίου 1998, η εταιρεία Fina Deutschland GmbH (εφεξής «Fina») υπέβαλε τις παρατηρήσεις της. Στις 4 Αυγούστου 1998, η Επιτροπή έθεσε διάφορα ερωτήματα στη Fina, τα οποία απαντήθηκαν με επιστολή στις 26 Αυγούστου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα).

Με επιστολή της 20ής Ιουλίου 1998 (η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα), η γερμανική κυβέρνηση δήλωσε ότι δεν χρειαζόταν να γίνει μετάφαση της επιστολής της Fina Deutschland. Με επιστολή της 10ης Αυγούστου 1998, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 11 Αυγούστου 1998, η Γερμανία έστειλε την απάντησή της στην επιστολή της Fina.

Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, ένα μέρος των ενισχύσεων (δάνεια ύψους 7 εκατ. DEM) έχει ήδη πληρωθεί, παρά το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει λάβει ακόμη καμία απόφαση όσον αφορά το συμβιβάσιμο τους με την κοινή αγορά.

II

Η ADDINOL ALT ιδρύθηκε την 1η Ιουνίου 1990 μετά την διάσπαση της πρώην κρατικής εταιρείας Hydrierwerk Zeitz. Η

([1]) Κρατική ενίσχυση N 7843/96, επιστολή της 4ης Δεκεμβρίου 1996.
([2]) Κρατικές ενισχύσεις N 225/97 και NN 70/97, επιστολή της 20ής Ιουνίου 1997.
([3]) ΕΕ C 186 της 16.6.1998, σ. 7.

ιδιωτικοποίηση έγινε το έτος 1994 (οι συμβάσεις υπεγράφησαν στις 2 Μαΐου και στις 16 Αυγούστου 1994, οπότε την εταιρεία την αγόρασε η Innovative Umwelttechniken GmbH (IUG).

Η ADDINOL ALT περιελάμβανε την ADDINOL Mineralöl GmbH και τις δύο θυγατρικές εταιρείες ADDINOL Vertriebs GmbH και ADDINOL Dienstleistungs GmbH.

Στις 23 Οκτωβρίου 1997 η ADDINOL ALT ζήτησε την κίνηση της διαδικασίας πτώχευσης. Στις 15 Δεκεμβρίου 1997 ιδρύθηκε μια ανάδοχος εταιρεία (Auffanggesellschaft) με την επωνυμία Schmieröl Krumpa GmbH & Co. KG. Η εταιρεία αυτή αργότερα μετονομάσθηκε σε ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG (εφεξής ADDINOL LUBE). Η εταιρεία αυτή στις 16 Δεκεμβρίου 1997 αγόρασε ορισμένες μετοχές της ADDINOL. Πρόκειται δε να αγοράσει και όλα τα περιουσιακά στοιχεία, όπως είναι τα οικόπεδα και ο εξοπλισμός, καθώς και τη θυγατρική εταιρεία ADDINOL Dienstleistungs GmbH από τον διαχειριστή της πτωχευτικής περιουσίας. Η ADDINOL LUBE ανήκει στην επενδυτική εταιρεία BTV Holding GmbH & Co. KG, η οποία κατέχει το 24 % των μετοχών, και στους κυρίους Wildegger, Streletz και Dr. Koehn, οι οποίοι κατέχουν το 76 % των μετοχών. Η εν λόγω εταιρεία είναι μικρομεσαία επιχείρηση.

Η ADDINOL ALT εδραστηριοποιείτο στον τομέα των λαδιών λίπανσης και παρήγαγε κυρίως βασικά προϊόντα διυλιστηρίου, λάδια για κινητήρες επιβατικών αυτοκινήτων και για κινητήρες πετρελαίου, καθώς και λάδια για κιβώτια ταχυτήτων. Η εταιρεία ADDINOL LUBE εγκατέλειψε την διύλιση πετρελαίου και ασχολείται τώρα με τη μείξη και πώληση λαδιών λίπανσης. Το 1997 ο κύκλος εργασιών της, όσον αφορά τα λάδια λίπανσης, ανήλθε σε 43,945 εκατ. DEM, εκ των οποίων το 70 % στη Γερμανία και το 20 % στην Εσθονία. Το 1997 η ADDINOL ALT απασχολούσε πάνω από 500 άτομα. Σήμερα η ADDINOL LUBE απασχολεί 75 άτομα (εκ των οποίων 12 στη θυγατρική εταιρεία ADDINOL Mineralöl Marketing OÜ στην Εσθονία). Ο κύκλος εργασιών για το 1998 υπολογίζεται να ανέλθει σε 36 εκατ. DEM περίπου. Η έδρα της ADDINOL βρίσκεται στο κρατίδιο Sachsen-Anhalt.

III

Η ADDINOL έχει λάβει κατά το παρελθόν διάφορες ενισχύσεις:

Στα πλαίσια της ιδιωτικοποίησης, η ADDINOL ALT έλαβε κατά το διάστημα 1994-1996 από την BvS ενισχύσεις ύψους 91,7 εκατ. DEM για την κάλυψη ζημιών. Εξάλλου το κρατίδιο Sachsen-Anhalt εγγυήθηκε κατά 100 % ένα επενδυτικό δάνεια ύψους 40 εκατ. DEM, καθώς και τις δαπάνες για την εξόφληση των χρεών που είχαν δημιουργηθεί μέχρι την 1η Ιουλίου 1990 (χαρίστηκαν χρέη ύψους 220,6 εκατ. DEM, τα οποία είχαν δημιουργηθεί μέχρι τον Ιούλιο του 1990, και έτσι η εταιρεία χρωστάει τώρα μόνο 25 εκατ. DEM, που αφορούν παλιά χρέη). Στην απόφαση της Επιτροπής της 5ης Ιουνίου 1997 οριζόταν ότι τα μέτρα αυτά καλύπτονται από τις ρυθμίσεις της Treuhandanstalt ([4]).

Λόγω των δυσκολιών που αντιμετώπιζε η ADDINOL ALT η BvS της χορήγησε μαι ενίσχυση διάσωσης υπό τη μορφή ύψους 10 εκατ. DEM με επιτόκιο 7 % μέχρι τις 30 Απριλίου 1997. Το φθινόπωρο του 1996 η ADDINOL ALT αντιμετώπισε έντονο πρόβλημα ρευστότητας και για το λόγο αυτό η BvS, από το τέλος του 1996, άρχισε τις προσπάθειες για να βρει ένα νέο επενδυτή. Παρατάθηκε η διάρκεια του πρώτου δανείου διάσωσης, αλλά χρειάζονταν και άλλες ενισχύσεις διάσωσης, επειδή η προσπάθεια εξεύρεσης ενός νέου επενδυτή διήρκησε περισσότερο απ' ό,τι προβλεπόταν. Η εγκριθείσα δεύτερη ενίσχυση χορηγήθηκε υπό τη μορφή δανείου ύψους 18 εκατ. DEM συνολικά (επιτόκιο 7 %, εξόφληση μέχρι τις 30 Ιουλίου 1997), εκ των οποίων στην πραγματικότητα κατεβλήθησαν μόνο τα 12 εκατ. DEM.

Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης η ADDINOL ALT και η ADDINOL LUBE θα λάβουν ενισχύσεις ύψους 59,9 εκατ. DEM (29,95 εκατ. DEM από το κρατίδιο της Sachsen-Anhalt και 29,95 εκατ. DEM από την BvS) υπό τη μορφή επιδοτήσεων. Επειδή τα 12,85 εκατ. DEM από το ποσό που θα χορηγήσει το εν λόγω κρατίδιο θα προέλθουν από πόρους που προβλέπει το πρόγραμμα περιφερειακών ενισχύσεων «Σχέδιο κοινού ενδιαφέροντος για τη βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης», το ποσό που θα χρειασθεί για την εξαγορά (Auffanglösung), καθώς και το ποσό της ενίσχυσης που θα εγκρίνει η Επιτροπή, ανέρχονται σε 47,05 εκατ. DEM συνολικά. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται και ένα δάνεια ύψους 3 εκατ. DEM προς το διαχειριστή της πτωχευτικής περιουσίας, το οποίο χρηματοδοτήθηκε κατά 50 % από την BvS και κατά 50 % από το κρατίδιο Sachsen-Anhalt. Το δάνειο αυτό εκταμιεύθηκε τον Δεκέμβριο του 1997 και αναφέρθηκε κατά την κίνηση της διαδικασίας.

Οι ενισχύσεις ύψους 59,9 εκατ. DEM προορίζονται για τους ακόλουθους στόχους:

— 28,6 εκατ. DEM για τη χρηματοδότηση των επενδύσεων,

— 10,7 εκατ. DEM για την κάλυψη ζημιών,

— 5 εκατ. DEM για τις ζημιές των παλιών εγκαταστάσεων ανάμειξης (κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου το 1998),

— 4,3 εκατ. DEM για κεφάλαιο κίνησης,

— 11,3 εκατ. DEM για τον παροπλισμό παλιών εγκαταστάσεων.

Από τα 59,9 εκατ. DEM, η ADDINOL ALT θα λάβει το ποσό των 5 εκατ. DEM για την κάλυψη των ζημιών από τις παλιές εγκαταστάσεις ανάμειξης μέχρι να κατασκευασθούν νέες εγκαταστάσεις, καθώς και 11,3 εκατ. DEM για τον παροπλισμό των παλιών εγκαταστάσεων, ενώ το υπόλοιπο θα το λάβει η εταιρεία ADDINOL LUBE.

Με επιστολή της 18ης Σεπτεμβρίου, η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι χρειάζονται και άλλες ενισχύσεις προκειμένου να χρηματοδοτηθούν οι ζημιές που προκλήθηκαν από τις παλιές εγκαταστάσεις ανάμειξης. Για το λόγο αυτό, η Leuna Werke GmbH, η οποία ανήκει στην BvS, παραιτήθηκε από την αξίωσή της να της καταβληθεί το ποσό ύψους 9,3 εκατ. DEM που της χρωστούσε η ADDINOL ALT. Δεν έχει αποφασισθεί ακόμη εάν η Leuna Werke GmbH θα πρέπει να αποζημιωθεί από την BvS ή από το κρατίδιο Sachsen-Anhalt. Το ποσό των 9,3 εκατ. DEM δεν αναφέρθηκε κατά την κίνηση της διαδικασίας και, κατά συνέπεια, δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της απόφασης. Με επιστολή, στις 4 Νοεμβρίου 1998, απεσύρθη η κοινοποίηση αυτών των πρόσθετων ενισχύσεων.

([4]) Αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις ρυθμίσεις για τις ενισχύσεις NN 108/91, E 15/92 και N 768/94 της Treuhandanstalt.

IV

Όπως αναφέρεται παραπάνω, η Επιτροπή ζήτησε από τους ενδιαφερόμενους να διατυπώσουν τις θέσεις τους κατά την έναρξη της διαδικασίας.

Η Fina είναι θυγατρική εταιρεία της Petrofina-Gruppe. Η έδρα της βρίσκεται στη Φραγκφούρτη (Frankfurt am Main) και ασχολείται κυρίως με την προμήθεια, την πώληση και την εμπορία καυσίμων διυλιστηρίου, καθώς και με την παραγωγή, την πώληση και την εμπορία λιπαντικών προϊόντων, δηλαδή πουλάει στο λιανικό εμπόριο μέσω των σταθμών καυσίμων, καθώς και στο χονδρικό εμπόριο στη Γερμανία. Η εταιρεία ασχολείται επίσης με την εμπορία πετροχημικών και συναφών προϊόντων. Το 1997 ο κύκλος εργασιών της έφθασε τα 2 743 εκατ. DEM συνολικά και πραγματοποίησε κέρδη 1,7 εκατ. DEM. Το έτος αυτό η Fina απασχολούσε 249 άτομα έναντι 275 κατά το 1996,

Η Fina επισημαίνει ότι η αγορά λιπαντικών προϊόντων, στην οποία δραστηριοποιείται η ADDINOL LUBE, παρουσιάζει σημαντική πτώση. Σύμφωνα με τα στοιχεία που διαθέτει κατά τους τέσσερις πρώτους μήνες του έτους 1998 παρατηρήθηκε πτώση 4,4%. Η ADDINOL LUBE είναι μία τοπική εταιρεία, η οποία δεν έχει καμία πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες και, κατά συνέπεια, δεν είναι σε θέση να επιβιώσει σε μία διεθνή αγορά υψηλής τεχνολογίας. Ένα άλλο πρόβλημα της ADDINOL LUBE είναι ότι στο σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν συμμετέσχε κανένας εταίρος με βιομηχανική εμπειρία. Τέλος, η ADDINOL LUBE εξαρτάται κυρίως από τρίτους όσον αφορά τις πρώτες ύλες της, ενώ οι κύριοι ανταγωνιστές της είναι κάθετα διαρθρωμένοι.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της Fina, οι τιμές της ADDINOL όσον αφορά ορισμένες παραγγελίες ήταν μέχρι 20% χαμηλότερες από τις τιμές των ανταγωνιστών της. Το πλεονέκτημα αυτό επέτρεψε την υλοποίηση μιας επιθετικής πολιτικής πωλήσεων,η οποία χρηματοδοτήθηκε από τα μέτρα ενισχύσεων, όπως είναι οι ενισχύσεις διάσωσης, ύψους 28 εκατ. DEM. Αυτό το πλεονέκτημα όσον αφορά το κόστος επέτρεψε στην ADDINOL LUBE να διπλασιάσει το μερίδιο της στην αγορά κατά το διάστημα μεταξύ 1994 και 1998. Η Fina όμως δεν μπόρεσε να αποδείξει αυτόν τον ισχυρισμό της όταν της ζητήθηκε. Η Fina φοβάται ότι, με τις νέες ενισχύσεις αναδιάρθρωσης ύψους 59,9 εκατ. DEM, η ADDINOL LUBE θα μπορέσει να συνεχίσει τη στρατηγική της στρέβλωσης της αγοράς. Επιπλέον, κατά την άποψη της Fina, η αγορά προϊόντων ανάμειξης και προσθέτων παρουσιάζει πλεόνασμα παραγωγικών δυνατοτήτων. Τέλος, πιστεύει ότι η ενίσχυση ύψους 60 εκατ. DEM είναι πιθανό να προκαλέσει αισθητή στρέβλωση της αγοράς, δεδομένου μάλιστα ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών της Fina στην αγορά λιπαντικών ανέρχεται σε 70 εκατ. DEM.

Η Fina ισχυρίζεται κυρίως ότι η συνεισφορά των επενδυτών στο σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν είναι επαρκής.

Η Fina συμπεραίνει ότι δεν πληρούνται τα κριτήρια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών εταιρειών και ότι δεν θα πρέπει να εγκριθεί η ενίσχυση αναδιάρθρωσης για την ADDINOL LUBE.

Με επιστολή της 10ης Αυγούστου 1998, η Γερμανία απάντησε ως εξής στις παρατηρήσεις της Fina: η ADDINOL LUBE θα μπορέσει να εξελιχθεί σε βιώσιμη εταιρεία και θα εφοδιάζεται με πρώτες ύλες, όπως π.χ. με βασικό πετρελαιο διυλιστηρίου, από το διυλιστήριο Koramo Kolin AG που βρίσκεται στην Τσεχία. Η Γερμανία δεν δέχεται το επιχείρημα της Fina ότι μόνο κάθετα διαρθρωμένες επιχειρήσεις θα μπορέσουν να επιβιώσουν στην αγορά. Η ADDINOL LUBE δεν έχει να επιδείξει μόνο διεθνείς συμμαχίες για τεχνολογική συνεργασία αλλά και σημαντικές εξαγωγές. Όσον αφορά τον εταίρο με βιομηχανική εμπειρία, η Γερμανία επισημαίνει ότι οι τρεις επενδυτές υπήρξαν ηγετικά στελέχη της επιχείρησης και ότι οι πελάτες της ADDINOL LUBE είναι οι βιομηχανικοί εταίροι. Η Γερμανία απέρριψε επίσης και το άλλο επιχείρημα της Fina περί επιθετικής συμπεριφοράς στην αγορά χάρη στις επιδοτούμενες τιμές. Το ίδιο θα ισχύει και για την ADDINOL LUBE στο μέλλον. Όσον αφορά το διπλασιασμό του μεριδίου της αγοράς, η Γερμανία παρουσίασε αριθμητικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία το μερίδιο της ADDINOL ALT στη γερμανική αγορά μειώθηκε από 4,51% το 1995 σε 4,24% το 1997. Σε ορισμένους τομείς, όπως π.χ. στον τομέα των λαδιών λίπανσης κινητήρων, η ADDINOL ALT μπόρεσε να αυξήσει το μερίδιο της από 2,69% σε 3,3%. Η ADDINOL, εξάλλου, δεν έκανε ντάμπινγκ, και μάλιστα έχασε και πελάτες κατά το διάστημα που υποτίθεται ότι έγινε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Εξάλλου, οι κρατικές ενισχύσεις δεν θα μπορούσαν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό, επειδή τα μερίδια της αγοράς της ADDINOL LUBE στη Γερμανία και σε διεθνές επίπεδο είναι ασήμαντα. Τελειώνοντας, η Γερμανία επεσήμανε ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο ποσό που είναι απαραίτητο για την αναδιάρθρωση.

Η Γερμανία έχει επισημάνει με πολλές επιστολές ότι η εισφορά του επενδυτή μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντική.

V

Κατά την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή εξέφρασε τις ακόλουθες επιφυλάξεις τόσο όσον αφορά τις δύο ενισχύσεις διάσωσης που έχουν ήδη εγκριθεί, καθώς και τις νέες ενισχύσεις στο πλαίσιο της λύσης για την αποφυγή πτώχευσης (Auffanglösung):

α) **Εγκεκριμένες ενισχύσεις διάσωσης**

Επειδή οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης (ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12) ορίζουν ότι οι ενισχύσεις διάσωσης θα πρέπει καταρχήν, να χορηγηθούν μόνο μία φορά, και επειδή η ADDINOL ALT έχει ήδη λάβει δύο ενισχύσεις διάσωσης, η Επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις κατά πόσο συμβιβάζονται με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις διάσωσης που εγκρίθηκαν και χορηγήθηκαν κατά τα έτη 1996 και 1997. Η Επιτροπή ισχυρίσθηκε επίσης ότι η Γερμανία δεν τήρησε τις υποσχέσεις της, που έδωσε επ' ευκαιρία της δεύτερης απόφασης της Επιτροπής, να μην χορηγήσει άλλες ενισχύσεις διάσωσης στην εν λόγω εταιρεία. Η Γερμανία χορήγησε, πράγματι, τον Δεκέμβριο του 1997 στο διαχειριστή της πτωχευτικής περιουσίας της ADDINOL ALT πρόσθετη ενίσχυση (3 εκατ. DEM μέσω της BvS και του κρατιδίου Sachsen-Anhalt).

β) **Νέες ενισχύσεις**

Σχετικά με τις νέες ενισχύσεις ύψους 59,9 εκατ. DEM, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσο:

— το σχέδιο αναδιάρθρωσης μπορεί να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της εταιρείας μακροπρόθεσμα,

— η χορηγηθείσα ενισχυση περιορίζεται αυστηρά στο απολύτως απαραίτητο ποσό, και

— η συνεισφορά του επενδυτή είναι πράγματι σημαντική.

VI

Όταν εγκρίθηκε η πρώτη ενίσχυση τον Νοέμβριο 1996 και η δεύτερη ενίσχυση τον Μάρτιο 1997, η BvS και το κρατίδιο Sachsen-Anhalt πίστευαν ότι με τις ενισχύσεις αυτές θα μπορούσε να διασωθεί η εταιρεία και να αποφευχθεί η πτώχευση. Η Επιτροπή δεν διέθετε τότε κανένα στοιχείο που να έδειχνε ότι η ADDINOL ALT θα αναγκαζόταν να ζητήσει την κίνηση της πτωχευτικής διαδικασίας το Δεκέμβριο του 1997.

Το δεύτερο πακέτο ενισχύσεων διάσωσης εγκρίθηκε από την Επιτροπή, λόγω του ότι η Γερμανία τη διαβεβαίωσε ότι στο μέλλον δεν θα χορηγούσε καμία άλλη ενίσχυση διάσωσης. Κατά την κίνηση της διαδικασίας, διαπιστώθηκε ότι η Γερμανία δεν τήρησε την υπόσχεσή της αυτή, δεδομένου ότι η ADDINOL ALT έλαβε το Δεκέμβριο του 1997 δάνειο ύψους 3 εκατ. DEM μετά την έναρξη της πτωχευτικής διαδικασίας. Στην ανταπάντησή της κατά την έναρξη της διαδικασίας, η Γερμανία ισχυρίστηκε ότι το ποσό των 3 εκατ. DEM δεν αποτελούσε ενίσχυση διάσωσης, αλλά προχρηματοδότηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης. Ισχυρίστηκε ότι η ενίσχυση αυτή ήταν απαραίτητη για τη συνέχιση της παραγωγής με τις παλιές εγκαταστάσεις ανάμειξης. Το ποσό αυτό, άλλωστε, περιλαμβανόταν στο συνολικό ποσό της ενίσχυσης, ύψους 59,9 εκατ. DEM, υπέρ της ADDINOL LUBE. Το επιχείρημα αυτό είναι αληθοφανές, επειδή το σχέδιο αναδιάρθρωσης είχε ήδη καταρτισθεί και ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 1997, η δε ανάδοχος εταιρεία ιδρύθηκε τον Δεκέμβριο του 1997. Ενόψει της ίδρυσης της νέας εταιρείας, επιβαλλόταν να συνεχίσει την παραγωγική της δραστηριότητα η ADDINOL ALT, προκειμένου να μην χαθεί κανένας πελάτης. Τον Δεκέμβριο του 1997 ήταν ήδη έτοιμο το σχέδιο αναδιάρθρωσης της συμβουλευτικής εταιρείας Arthur D. Little. Όπως προκύπτει από το σχέδιο αναδιάρθρωσης (βλέπε λεπτομέρειες παρακάτω), τα 5 εκατ. DEM προορίζονταν για τη συνέχιση της λειτουργίας των παλιών εγκαταστάσεων ανάμειξης. Η παραγωγή των παλιών εγκαταστάσεων θα πρέπει να συνεχιστεί μέχρι να είναι έτοιμες οι νέες μηχανές ανάμειξης (περί τα τέλη του 1999 περίπου σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης). Το ποσό των 3 εκατ. DEM που πληρώθηκε το Δεκέμβριο του 1997 αποτελούσε ενίσχυση αναδιάρθρωσης και ήταν ένα μέρος του ποσού των 5 εκατ. DEM.

Η Επιτροπή είχε κινήσει τη διαδικασία εναντίον των ενισχύσεων διάσωσης που είχαν ήδη εγκριθεί, επειδή υπέθεσε ότι είχαν χορηγηθεί πρόσθετες ενισχύσεις διάσωσης. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, πρόκειται για το ποσό των 3 εκατ. DEM που πληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 1997 για την προχρηματοδότηση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης. Κατά συνέπεια, η Γερμανία τήρησε την υπόσχεσή της να μην χορηγήσει καμιά άλλη ενίσχυση διάσωσης. Κατ' αυτό τον τρόπο, διαλύθηκαν οι αμφιβολίες όσον αφορά την επανειλημμένη χορήγηση ενισχύσεων διάσωσης εκ μέρους της Γερμανίας, που ήταν ο μόνος λόγος για την κίνηση της διαδικασίας όσον αφορά τις παλιές ενισχύσεις διάσωσης.

Η Γερμανία, πάντως, δεν περίμενε την έγκριση της Επιτροπής για να πληρώσει το ποσό των 3 εκατ. DEM και, κατά συνέπεια, παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

Η Γερμανία ζήτησε από το διαχειριστή της πτωχευτικής περιουσίας την επιστροφή των ήδη πληρωθέντων ποσών των δύο ενισχύσεων διάσωσης.

VII

Τα μέτρα υπέρ της ADDINOL ALT και της ADDINOL LUBE αποτελούν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΚ, επειδή χορηγήθηκαν από τους κρατικούς πόρους ενός κράτους μέλους και στρεβλώνουν ή ενδέχεται να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και να βλάψουν το εμπόριο ανάμεσα στα κράτη μέλη, λόγω του ότι ευνοούν συγκεκριμένες εταιρείες.

Οι νέες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την BvS και το κρατίδιο Sachsen-Anhalt κοινοποιήθηκαν ως ενισχύσεις αναδιάρθρωσης. Για το λόγο αυτό, εξετάζεται το ενδεχόμενο εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ, «ενισχύσεις για την προώθηση συγκεκριμένων οικονομικών κλάδων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον», επειδή ο κύριος στόχος της ενίσχυσης είναι η αναδιάρθρωση μιας εταιρείας η οποία αντιμετωπίζει δυσκολίες. Αυτού του είδους οι βοήθειες μπορούν να θεωρηθούν ως συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, στο βαθμό που πληρούν τα κριτήρια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων με στόχο τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (στο εξής «κατευθυντήριες γραμμές»).

Όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών, επισημαίνεται ότι, κατά κανόνα, δεν ισχύουν για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες (των οποίων η σύσταση χρησιμεύει ως Auffanglösung) οι οποίες αγοράζουν ή ενοικιάζουν τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας εναντίον της οποίας έχει κινηθεί η πτωχευτική διαδικασία. Στα νέα ομοσπονδιακά κρατίδια, εντούτοις, θα γίνουν εξαιρέσεις από αυτήν την αρχή, επειδή η μετάβαση από τη σχεδιασμένη οικονομία προς την οικονομία της αγοράς δημιουργεί ειδικά προβλήματα. Το περιορισμένο μέγεθος των ίδιων κεφαλαίων αποτελεί ένα τυπικό παράδειγμα των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν εταιρείες όπως είναι η ADDINOL LUBE, η οποία βρίσκεται στον δρόμο προς την οικονομία της αγοράς. Αυτού του είδους οι δυσκολίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αιτιολογία για να θεωρηθεί μία νεοϊδρυθείσα εταιρεία προβληματική. Ενόψει αυτής της ειδικής κατάστασης και της αποστολής που έχει η BvS σε αυτή τη μεταβατική φάση, μπορούν σε ορισμένες περιπτώσεις να θεωρηθούν ως ενισχύσεις αναδιάρθρωσης οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες αναλαμβάνουν μία εταιρεία η οποία βρίσκεται σε διαδικασία πτώχευσης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι ιδιωτικοί επενδυτές, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη νεοϊδρυόμενη εταιρεία, συμβάλλουν σημαντικά στην αναδιάρθρωση.

Για να μπορέσει η Επιτροπή να εγκρίνει αυτές τις ενισχύσεις προς της ADDINOL ALT και την ADDINOL LUBE σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, θα πρέπει να υποβληθεί ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης το οποίο θα πληροί ορισμένες προϋποθέσεις:

Αποκατάσταση της βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα

Το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να καταρτισθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζει την αποκατάσταση της βιωσιμότητας και την εξυγίανση της εταιρείας εντός λογικού χρονικού διαστήματος και με βάση ρεαλιστικές προϋποθέσεις όσον αφορά

τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας της. Καταρχήν, δεν θα πρέπει να χορηγηθούν άλλες ενισχύσεις.

Η Γερμανία έχει υποβάλει ένα λεπτομερές σχέδιο αναδιάρθρωσης της ADDINOL LUBE, το οποίο εκπόνησε η συμβουλευτική εταιρεία Arthur D. Little. Οι κύριοι στόχοι του σχεδίου είναι να σταματήσει η ADDINOL LUBE να ασχολείται με τη διύλιση πετρελαίου και να ασχολείται με την ανάμειξη υψηλής ποιότητας λιπαντικών ουσιών, ιδιαίτερα λαδιών λίπανσης κινητήρων. Προς το σκοπό αυτό, θα κατασκευασθεί μία εντελώς νέα εγκατάσταση ανάμειξης λαδιών, με κόστος επένδυσης 28,6 εκατ. DEM. Προκειμένου να μην χαθεί κανένας πελάτης, η ADDINOL LUBE θα χρησιμοποιεί της εγκαταστάσεις της ανάμειξης της ADDINOL ALT μέχρι να κατασκευασθεί η νέα εγκατάσταση. Στη συνέχεια, οι παραγωγικές εγκαταστάσεις της ADDINOL ALT θα παροπλισθούν και θα διαλυθούν. Ο τομέας δραστηριότητας της ADDINOL LUBE θα διαφέρει σημαντικά από τον τομέα δραστηριοτήτων της ADDINOL ALT, επειδή η ADDINOL LUBE δεν θα ασχολείται πλέον με τη διύλιση πετρελαίου. Ο λογαριασμός κέρδη και ζημίες για την περίοδο 1998-2002 προβλέπει κέρδη από το 2001 και μετά.

Το πετρέλαιο που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη θα το προμηθεύουν τα διυλιστήρια Koramo Kolin AG. Η Koramo Kolin AG έχει αναπτύξει υψηλής ποιότητας βασικά πετρέλεια διυλιστηρίου, τα οποία αποτελούν τη βάση για τα ειδικά λάδια της ADDINOL LUBE. Περιοριζόμενη στην ανάμειξη λαδιών και κλείνοντας το παλιό διυλιστήριο, η εταιρεία θα συγκεντρώσει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό, και έτσι θα μειώσει το υψηλό κόστος που είχαν προκαλέσει οι ασύμφορες δραστηριότητες διύλισης.

Το σχέδιο αναδιάρθρωσης βασίζεται στην υπόθεση ότι η ADDINOL LUBE θα μπορέσει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της κατά 70% στο διάστημα 1998-2002. Αυτή η βασική υπόθεση στην οποία βασίζεται το σχέδιο που εκπόνησε η Arthur D. Little αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της ADDINOL LUBE μακροπρόθεσμα. Η Γερμανία πιστεύει ότι είναι εφικτή αυτή η αύξηση για πολλούς λόγους, ειδικότερα:

1) η ADDINOL LUBE δραστηριοποιείται στην επικερδή αγορά των λιπαντικών λαδιών·

2) η ADDINOL LUBE είναι γνωστή για τα υψηλής ποιότητας προϊόντα της και για την αξιοπιστία της και έχει μεγάλη εμπειρία στην ανάπτυξη, παραγωγή και πώληση υψηλής ποιότητας λιπαντικών·

3) μόλις εγκριθεί η ενίσχυση για τη νέα εταιρεία, θα μειωθεί η αβεβαιότητα των προμηθευτών και των πελατών, και η ADDINOL LUBE θα μπορέσει να αποκτήσει περισσότερους πελάτες. Πολλές από τις συμβάσεις κατά το παρελθόν (π.χ. […] (*)) δεν μπόρεσαν να συναφθούν εξαιτίας του αβέβαιου μέλλοντος της εταιρείας και του φόβου των πελατών ότι θα χάσουν έναν προμηθευτή·

4) η μεγάλη αύξηση του κύκλου εργασιών των προϊόντων της ADDINOL ALT στην Εσθονία δείχνει επίσης ότι η εταιρεία έχει μεγάλες εξαγωγικές δυνατότητες.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, η αποκατάσταση της βιωσιμότητας θα πρέπει κυρίως να επιδιωχθεί με τα μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης. Οι εξωτερικοί παράγοντες, όπως είναι οι τιμές και η αύξηση της ζήτησης, τους οποίους δεν μπορεί να επηρεάσει σημαντικά η εταιρεία, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη μόνον αν γίνουν γενικά αποδεκτά τα προγνωστικά όσον αφορά την αγορά.

Η γερμανική κυβέρνηση επισημαίνει ότι στην αγορά λιπαντικών λαδιών στη Γερμανία ο κύκλος εργασιών μειώθηκε κατά 3,8% κατά τους τέσσερις πρώτους μήνες του 1998 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1997, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας. Αυτές οι δυσοίωνες προοπτικές όσον αφορά την αύξηση του κύκλου εργασιών σ' αυτές τις αγορές επιβεβαιώνονται από εμπειρογνώμονες της Επιτροπής. Σύμφωνα μ' αυτούς, οι αγορές λαδιών για κινητήρες είναι κορεσμένες και έχουν μικρά περιθώρια κέρδους. Σύμφωνα με στοιχεία που διάθεσε η Wood Mackenzie European Downstream Oil Service το Φεβρουάριο του 1998, ο κύκλος εργασιών στην αγορά λιπαντικών λαδιών στις χώρες του ΟΑΣΑ θα υποστεί μείωση ύψους 6% κατά το διάστημα 1996-2005. Κατά συνέπεια, το σχέδιο αναδιάρθρωσης βασίζεται σε εξωτερικούς παράγοντες οι οποίοι δεν είναι γενικά αναγνωρισμένοι.

Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι η αποκατάσταση της βιωσιμότητας δεν μπορεί να βασισθεί μόνο σε εξωτερικούς παράγοντες, η ADDINOL LUBE έχει ελάχιστες πιθανότητες να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της σύμφωνα με το σχέδιο:

1) Ο κύκλος εργασιών στην αγορά λαδιών για κινητήρες, όπου πραγματοποιεί πάνω από το 50% του κύκλου των εργασιών της η ADDINOL LUBE (5), μειώθηκε στη Γερμανία κατά 10,5% στο διάστημα μεταξύ Απριλίου 1997 και Απριλίου 1998. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης προβλέπει ρητά ότι η αύξηση του κύκλου εργασιών της ADDINOL LUBE μπορεί βασικά να επιτευχθεί μόνο εάν η αγορά λαδιών για κινητήρες παρουσιάσει αύξηση κατά 72%. Αυτή η αγορά προφανώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα ότι το χρονικό διάστημα ανάμεσα σε δύο αλλαγές λαδιών για κάποιο αυτοκίνητο γίνεται όλο και μεγαλύτερο λόγω της βελτιωμένης ποιότητας των λαδιών. Κατά συνέπεια, η μείωση του όγκου της αγοράς δεν αποτελεί έκφραση εποχιακών διακυμάνσεων, αλλά οφείλεται περισσότερο σε διαρθρωτικές εξελίξεις της αγοράς. Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι μόνο ορισμένοι τομείς της αγοράς λαδιών για κινητήρες παρουσιάζουν μείωση και στους τομείς αυτούς δεν δραστηριοποιείται η ADDINOL LUBE . Δεν μπόρεσε, εντούτοις, να αποδείξει ότι η ADDINOL LUBE δραστηριοποιείται σε τομείς των αγορών λαδιών για κινητήρες και λοιπών λιπαντικών που παρουσιάζουν μεγάλη ανάπτυξη· υπάρχουν απλώς τέτοια σχέδια για το μέλλον. Το επιχείρημα της Γερμανίας που στηρίζεται σε αυτή την υπόθεση, ότι δηλαδή η ADDINOL δραστηριοποιείται κυρίως σε επικερδείς τομείς της αγοράς, δεν είναι πειστικό.

2) Μια επιχείρηση δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά στην καλή ποιότητα των προϊόντων της και στις ερευνητικές της ικανότητες. Η ADDINOL LUBE ανταγωνίζεται σημαντικές βιομηχανικές εταιρείες, όπως η Shell, η Exxon και η Mobil, οι οποίες είναι όλες σε θέση να παράγουν προϊόντα υψηλής ποιότητας. Για το λόγο αυτό, τα χαρακτηριστικά αυτά της ADDINOL LUBE θα πρέπει να θεωρηθούν ως βασική προϋπόθεση για να μπορέσει να αντέξει τον ανταγωνισμό στην αγορά.

3) Η ADDINOL LUBE θα μπορούσε να λάβει μεγαλύτερο αριθμό παραγγελιών εάν λυνόταν το πρόβλημα της νομικής αβεβαι-

(*) Ορισμένα τμήματα του παρόντος κειμένου διατυπώθηκαν κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου. Τα τμήματα αυτά περικλείονται σε αγκύλες και επισημαίνονται με έναν αστερίσκο.

(5) Αφορά τη χρονική περίοδο 1998-2000, κατά τη διάρκεια της οποίας η ADDINOL θα παύσει να ασχολείται, σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης, με τη διύλιση και την πώληση βασικού πετρελαίου διυλιστηρίου.

ότητας όσον αφορά το μέλλον της εταιρείας. Η νομική ασφάλεια όσον αφορά την ύπαρξη μιας εταιρείας αποτελεί όμως μία ακόμη βασική προϋπόθεση για να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό της αγοράς και δεν ενισχύει την υπόθεση ότι θα υπάρξει αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 70% σε μία κορεσμένη και συρρικνούμενη αγορά.

4) Όσον αφορά τις εξαγωγικές δυνατότητες της εταιρείας, η Γερμανία ισχυρίζεται ότι το 40% του κύκλου εργασιών της ADDINOL LUBE αφορά εξαγωγές μέσω της θυγατρικής εταιρείας (ADDINOL Mineralöl Marketing OÜ), που βρίσκεται στην Εσθονία. Σύμφωνα με πληροφορίες που διαθέτει η Γερμανία, οι χώρες αυτές παρουσιάζουν διψήφιο ποσοστό ανάπτυξης (δεν προσδιορίστηκαν οι τομείς της αγοράς που παρουσιάζουν τέτοια ποσοστά ανάπτυξης). Η Επιτροπή πάντως πιστεύει ότι ούτε στην Ανατολική Ευρώπη δεν θα υπάρξει σημαντική αύξηση των μεριδίων της αγοράς. Υπάρχουν ήδη ισχυροί διεθνείς και τοπικοί ανταγωνιστές στις αγορές αυτές. Η ADDINOL LUBE ισχυρίζεται εξάλλου ότι τα προϊόντα της πωλούνται στους σταθμούς καυσίμων Lukeoil. Η εταιρεία πάντως παραδέχθηκε ότι, λόγω της κρίσης στη Ρωσία, δεν αυξήθηκε ο κύκλος εργασιών της στη ρωσική αγορά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 1998. Ενόψει μάλιστα των λοιπών οικονομικών εξελίξεων στη Ρωσία, θεωρείται απίθανο να αυξηθεί σημαντικά στο μέλλον ο κύκλος εργασιών σ' αυτή την αγορά. Αυτές οι μάλλον απαισιόδοξες προβλέψεις ενισχύονται και από τις προσπάθειες που κάνει η ADDINOL LUBE να διεισδύσει σε άλλες αγορές, όπως π.χ. στην Ασία. Κατά συνέπεια, οι υποτιθέμενες αυξήσεις των πωλήσεων δεν θα μπορέσουν κατά πιθανότητα να επιτευχθούν μέσω των εξαγωγών.

Υπάρχουν και άλλες ενδείξεις που καθιστούν αμφίβολη την αποκατάσταση της βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα:

1) Όπως αναφέρεται με περισσότερες λεπτομέρειες παρακάτω, οι επενδυτές συμμετέχουν με 5 εκατ. DEM στις δαπάνες αναδιάρθρωσης που ανέρχονται σε 64,9 εκατ. DEM. Επειδή η ενίσχυση θα πρέπει να περιορισθεί στο απολύτως αναγκαίο ποσό, η Επιτροπή υποθέτει ότι η ADDINOL LUBE έχει κάνει το παν ώστε να αυξήσει τη εισφορά της στο σχέδιο αναδιάρθρωσης και ότι προσπαθεί να εξασφαλίσει πρόσθετους χρηματοοικονομικούς πόρους από τράπεζες και από άλλους ιδιωτικούς επενδυτές. Εάν ληφθεί υπόψη ότι η ADDINOL LUBE δεν υποχρεούται να αναλάβει τα χρέη της ADDINOL ALT και ότι λαμβάνει κρατική ενίσχυση ύψους 59,9 εκατ. DEM, είναι ακατανόητο ότι η εταιρεία δεν μπορεί να εξασφαλίσει και άλλα ιδιωτικά κεφάλαια πέραν των 5 εκατ. DEM. Ακόμη και η διαδεδομένη διστακτικότητα στην Ανατολική Γερμανία για τη χορήγηση δανείων δεν μπορεί να εξηγήσει την απροθυμία για τη χορήγηση δανείων. Ένας επενδυτής που έχει στόχο το κέρδος, όπως είναι μία εμπορική τράπεζα, θα μπορούσε άνετα να συμμετάσχει σε μια επένδυση με καλές προοπτικές. Παρόμοιες περιπτώσεις στα νέα ομόσπονδα κρατίδια έχουν δείξει ότι οι ιδιωτικές τράπεζες χορήγησαν δάνεια και σε προβληματικές εταιρείες ([6]). Η απροθυμία των ιδιωτικών τραπεζών και των συναφών πιστωτικών ιδρυμάτων να χορηγήσουν μεγάλα δάνεια αποτελεί δείγμα ότι έχουν αμφιβολίες όσον αφορά τις μελλοντικές προοπτικές της εταιρείας.

2) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης βασίζεται κατά μεγάλο μέρος στις κρατικές ενισχύσεις, γεγονός που σημαίνει ότι, εάν εμφανισθούν κάποιες απρόοπτες δυσκολίες, είναι πολύ πιθανό να χορηγηθούν και άλλες ενισχύσεις. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την κατάσταση, καθώς και τις μέχρι τώρα εξελίξεις στην ADDINOL, η Επιτροπή εκφράζει αμφιβολίες κατά πόσο μπορεί να τηρηθεί η αρχή ότι οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο μία φορά.

Εξάλλου, η πρόσφατη αξιολόγηση που υπέβαλε η συμβουλευτική εταιρεία Arthur D. Little στις 16 Οκτωβρίου 1998 δεν αλλάζει καθόλου αυτή τη διαπίστωση. Η αβεβαιότητα όσον αφορά την αύξηση του κύκλου εργασιών επιβεβαιώνεται από αυτήν τη μελέτη, όπου επισημαίνεται ότι η ADDINOL LUBE, επειδή ασχολείται μόνο με την παραγωγή λαδιών κινητήρων, έχει κακές προοπτικές στην αγορά. Η αύξηση του κύκλου εργασιών που επετεύχθη κατά το 1998 οφείλεται εν μέρει σε ειδικές συνθήκες, οι οποίες δεν πρόκειται να υπάρξουν στο μέλλον. Καταρχάς, η ADDINOL LUBE μπόρεσε, κατά το έτος αυτό, να πουλήσει τα αποθέματα πετρελαίου των παλιών διυλιστηρίων και, δεύτερον, η πώληση του βασικού πετρελαίου του διυλιστηρίου Koramo Kolin AG σε τρίτους προκάλεσε επίσης αύξηση του κύκλου εργασιών. Αυτά τα έκτακτα έσοδα ανήλθαν σε 13,1 εκατ. DEM, εκ των οποίων τα 4,8 εκατ. DEM προήλθαν από την πώληση του βασικού πετρελαίου διυλιστηρίου που ήταν αγορασμένο από το διυλιστήριο Koramo Kolin AG. Σύμφωνα με τη μελέτη της Arthur D. Little, εάν δεν ληφθούν υπόψη αυτά τα έκτακτα έσοδα, τα επικαιροποιημένα χρηματοοικονομικά στοιχεία όσον αφορά ολόκληρο το έτος 1998 αντιστοιχούν ουσιαστικά στα ποσά που προέβλεπε το αρχικό σχέδιο αναδιάρθρωσης. Κατά συνέπεια, οι προαναφερθείσες βασικές προϋποθέσεις εξακολουθούν να ισχύουν, δηλαδή και η κατά 70% αύξηση του κύκλου εργασιών της ADDINOL LUBE. Η εν λόγω μελέτη δεν περιλαμβάνει κανένα στοιχείο σχετικά με τις προοπτικές που έχει η ADDINOL να πραγματοποιήσει την επιδιωκόμενη αύξηση του κύκλου εργασιών.

Το γεγονός ότι η ADDINOL δεν παρουσίασε ζημιές κατά το 1998 οφείλεται επίσης στο ότι επωφελήθηκε από τα έκτακτα έσοδα που προέκυψαν από την πώληση παλιών αποθεμάτων πετρελαίου του διυλιστηρίου Leuna. Δεν αποτελεί καμία απόδειξη όμως ότι η ADDINOL LUBE είναι ήδη επικερδής.

Η επικαιροποιημένη αξιολόγηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες η ADDINOL LUBE αγόρασε υλικά με έκπτωση 12%. Κατόπιν αυτού, θα μπορούσε κανείς να ισχυρισθεί ότι δεν είναι πλέον απαραίτητη η αύξηση του κύκλου εργασιών. Η μείωση των δαπανών άλλωστε είναι προσωρινή, όπως π.χ. η προμήθεια πετρελαίου από τα παλιά αποθέματα του διυλιστηρίου της Leuna.

Ενόψει αυτού του γεγονότος, προκαλεί σύγχυση ο ισχυρισμός στο τέλος της μελέτης Arthur D. Little ότι η δραστηριοποίηση στον τομέα της ανάμειξης λαδιών εξακολουθεί να αποτελεί τη σωστή στρατηγική για την ανάπτυξη της ADDINOL LUBE. Ο ισχυρισμός αυτός όμως δεν μπόρεσε να άρει τις επιφυλάξεις της Επιτροπής όσον αφορά την αύξηση του κύκλου εργασιών. Η μελέτη αυτή, καθώς και όλες οι άλλες πληροφορίες που διέθεσε η Γερμανία, δεν περιλαμβάνουν κανένα πειστικό επιχείρημα ούτε καμία ισχυρή απόδειξη ότι η ADDINOL LUBE θα μπορέσει πράγματι να πετύχει αυτή την αύξηση. Χρειάζονται όμως τέτοια επιχειρήματα και τέτοιες αποδείξεις, επειδή οι υποθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη της εταιρείας έρχονται σε αντίθεση με τις τωρινές προοπτικές της αγοράς. Ακόμη και μετά τον έλεγχο όλων των πληροφοριών, που περιλαμβάνονται στην επικαιροποιημένη αξιολόγηση της Arthur D.

([6]) Π.χ. στην περίπτωση της Blema Kircheis, NN 157/97.

Little, η Επιτροπή εξακολουθεί να πιστεύει ότι δεν είναι εξασφαλισμένη η αποκατάσταση της βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα.

Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν πληρούται αυτή η προϋπόθεση των κατευθυντήριων γραμμών.

Το ποσό της ενίσχυσης σε σχέση με το κόστος και τα κέρδη από την αναδιάρθρωση

Το ποσό και η ένταση των ενισχύσεων θα πρέπει να περιορίζονται σε ό,τι είναι απολύτως αναγκαίο για την αναδιάρθρωση και, κατά την άποψη της Κοινότητας, θα πρέπει να είναι ανάλογα προς τα αναμενόμενα κέρδη. Για το λόγο αυτό, οι δικαιούχοι θα πρέπει κατά κανόνα να εισφέρουν ένα σημαντικό ποσό, από δικά τους κεφάλαια ή από κεφάλαια που μπορούν να δανεισθούν από ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα, για το σχέδιο αναδιάρθρωσης.

Όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα, το άθροισμα των ποσών που χορηγήθηκαν στην ADDINOL LUBE και στην ADDINOL ALT στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσης ισούται με το ποσό που ήταν αναγκαίο για την αναδιάρθρωση ([7]):

Πόροι	εκατ. DEM	Μέτρα αναδιάρθρωσης	εκατ. DEM
Επιδοτήσεις του κρατιδίου Sachsen-Anhalt (στις οποίες περιλαμβάνονται και τα 12,85 εκατ. DEM από το κοινοτικό κονδύλι)	29,95	Προσωρινή συνέχιση της λειτουργίας των εγκαταστάσεων ανάμειξης	5
Επιδοτήσεις της BvS	29,95	Επενδύσεις	28,6
		Ζημιές μέχρι το 2002	10,7
		Κεφάλαιο κίνησης	4,3
		Διάλυση των εγκαταστάσεων διύλισης της ADDINOL ALT	11,3
Ίδια κεφάλαια των επενδυτών	1	Ίδιο κεφάλαιο	1
Συμμετοχή των επενδυτών	4	Τιμή πώλησης των περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένης και της τιμής για την ADDINOL Dienstleistungs-GmbH	4
	64,9		64,9

Το κόστος αναδιάρθρωσης ανέρχεται σε 64,9 εκατ. DEM συνολικά, εκ των οποίων τα 53,6 εκατ. DEM προορίζονται για την εταιρεία ADDINOL LUBE και τα 11,3 εκατ. DEM για την ADDINOL ALT. Ένα ποσό ύψους 11,3 εκατ. DEM θα χρησιμοποιηθεί για τον παροπλισμό και τη διάλυση των παλιών εγκαταστάσεων διύλισης και ανάμειξης. Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι οι διατάξεις σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος επιβάλλουν τη διάλυση των παλιών εγκαταστάσεων. Οι παραγωγικές εγκαταστάσεις (διύλισης και ανάμειξης) της ADDINOL ALT θα παροπλισθούν οριστικά. Στο ποσό των 53,6 εκατ. DEM προς την εταιρεία Auffanggesellschaft περιλαμβάνεται και το ποσό των 5 εκατ. DEM που κατεβλήθησαν στην ADDINOL ALT. Το ποσό αυτό προορίζεται για τη συνέχιση της λειτουργίας των παλιών εγκαταστάσεων ανάμειξης μέχρι το τέλος του 1999, που αναμένεται να είναι έτοιμες οι νέες εγκαταστάσεις, και θα πρέπει να καταλογισθεί στην ADDINOL LUBE ([8]). Οι επενδυτές εισφέρουν 5 εκατ. DEM στην εταιρεία ADDINOL LUBE, κατά συνέπεια η συμμετοχή τους ανέρχεται στο 9,3 %.

Οι επενδυτές έχουν δεσμευτεί να τηρήσουν τις ακόλουθες υποσχέσεις: διατήρηση 40 θέσεων εργασίας μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2002 (πρόστιμο ύψους 4 170 DEM ανά μήνα και θέση εργασίας σε περίπτωση μη τήρησης της υπόσχεσης αυτής), συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002 τουλάχιστον (πρόστιμο ίσο με το 20 % του ποσού των κρατικών ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί στην περίπτωση που δεν τηρηθούν οι υποσχέσεις) και απόδοση στο κράτος του 80 % των κερδών που θα προκύψουν από την πώληση της εταιρείας μέχρι τις 21 Δεκεμβρίου του 2002.

Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι με τη χορήγηση της ενίσχυσης δεν διασφαλίζονται μόνο οι 63 θέσεις εργασίας της ADDINOL LUBE, αλλά 250 θέσεις εργασίας συνολικά στην περιοχή. Η περιοχή Merseburg, στην οποία βρίσκεται η ADDINOL LUBE, παρουσιάζει πολύ ψηλά ποσοστά ανεργίας (27 %) σε σχέση με άλλες περιοχές των εννέα ομόσπονδων κρατιδίων. Η γειτονική περιοχή Sangerhausen έχει το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας (28,4 %) απ' όλες τις περιοχές των εννέα ομόσπονδων κρατιδίων. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση προς την ADDINOL LUBE συμβάλλει, κατά την άποψη της Γερμανίας, στη δημιουργία υψηλής ποιότητας θέσεων εργασίας, οι οποίες μπορούν να λύσουν ορισμένα από τα διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η εν λόγω περιοχή.

Η εισφορά των επενδυτών (ύψους 9,3 %) είναι πολύ μικρή, αν μάλιστα λάβει κανείς υπόψη του ότι η ADDINOL έχει λάβει διάφορες ενισχύσεις κατά το παρελθόν. Παρά το γεγονός ότι οι επενδυτές, στα χέρια των οποίων βρίσκεται η πλειοψηφία των μετοχών (76 %), είναι ιδιώτες, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σημαντική η εισφορά τους, που ανέρχεται στο 9,3 %. Η ADDINOL LUBE είναι μία ανάδοχος εταιρεία, η οποία δεν υποχρεούται να αναλάβει τα παλιά χρέη και τις παλιές ζημιές της ADDINOL ALT. Είναι μία εταιρεία για λογαριασμό της οποίας θα κατασκευασθεί από κρατικούς πόρους μία νέα παραγωγική εγκατάσταση που θα κοστίσει 28,6 εκατ. DEM. Παρ' όλα αυτά, όμως, η ADDINOL LUBE δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει και άλλα κεφάλαια από ιδιωτικά πιστωτικά ιδρύματα.

Με επιστολή της στις 4 Νοεμβρίου 1998, η Γερμανία γνωστοποίησε ότι οι επενδυτές πρόκειται να αυξήσουν τη εισφορά τους μέχρι το ποσό των 5 εκατ. DEM. Οι ενισχύσεις της Γερμανίας θα μειωθούν κατά το ίδιο ποσό. Την πρόσθετη συμμετοχή των επεν-

([7]) Κατά την κοινοποίηση και την κίνηση της διαδικασίας, το σχέδιο αναδιάρθρωσης προέβλεπε ότι χρειαζόταν το ποσό των 60,9 εκατ. DEM, εκ των οποίων τα 59,9 εκατ. DEM ήταν κρατικές ενισχύσεις, ενώ η συμμετοχή των επενδυτών ανερχόταν στο 1 εκατ. DEM. Στο μεταξύ, προέκυψε ότι οι επενδυτές διέθεσαν επιπλέον 4 εκατ. DEM.

([8]) Μεταξύ των BvS, ADDINOL ALT και ADDINOL LUBE επετεύχθη μια συμφωνία εξυγίανσης, η οποία ορίζει τους τρόπους καταβολής των ενισχύσεων και τις υποχρεώσεις των επενδυτών. Βάσει αυτής της συμφωνίας, ο διαχειριστής της πτωχευτικής περιουσίας της ADDINOL ALT συνεισφέρει το ποσό των 3,5 εκατ. DEM για τη διάλυση των παλιών παραγωγικών εγκαταστάσεων.

δυτών πρόκειται να χρηματοδοτήσει ή να εγγυηθεί η Philips Industrial Electronics, η οποία θα κατασκευάσει τη νέα εγκατάσταση ανάμειξης. Η Philips όμως θα πρέπει να πάρει και μία απόφαση σχετικά με αυτό το θέμα. Επειδή όμως δεν έχει ληφθεί ακόμη καμία οριστική απόφαση σχετικά με αυτό το θέμα, το ποσό αυτό δεν μπορεί να προστεθεί στη συμμετοχή των επενδυτών. Τα μέτρα αυτά της τελευταία στιγμής, εξάλλου, δεν είναι αξιόπιστα, επειδή η ADDINOL LUBE είχε πολύ χρόνο στη διάθεσή της κατά το παρελθόν να αυξήσει τη συμμετοχή της. Η Γερμανία ενημέρωσε επίσης την Επιτροπή ότι η ADDINOL LUBE θα λάβει από […] (*) δάνειο ύψους 500 000 DEM για τη χρηματοδότηση των αγορών της μέχρι να εκδοθεί η απόφαση της Επιτροπής. Μετά την έγκριση των ενισχύσεων από την Επιτροπή, θα μπορούσε να αυξηθεί ακόμη περισσότερο αυτή η συμμετοχή. Η συμμετοχή της […] (*) δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συμβολή στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, επειδή αποτελεί απλώς μια βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση και δεν περιλαμβάνεται στο χρηματοδοτικό σχέδιο αναδιάρθρωσης. Οι κρατικές ενισχύσεις, για παράδειγμα, δεν μειώθηκαν.

Στις 16 Οκτωβρίου, η Γερμανία με επιστολή της διαβίβασε μια έκδοση της συμβουλευτικής εταιρείας Arthur D. Little, η οποία περιελάμβανε μία τροποποιημένη αξιολόγηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης της ADDINOL LUBE. Σύμφωνα με αυτή την έκδοση, η ADDINOL θα χρειασθεί για την κάλυψη των ζημιών της ένα ποσό που θα είναι πολύ μικρότερο των 10,7 εκατ. DEM. Η Γερμανία, πάντως, δεν μείωσε αναλόγως το ποσό των δικών της ενισχύσεων. Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης δεν προέβλεπε κάποιο ανώτατο ποσό για την κάλυψη των ζημιών το οποίο θα προσαρμοζόταν ανάλογα με τις πραγματικές ζημιές. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή υποθέτει ότι η Γερμανία θα πληρώσει ποσό μεγαλύτερο από αυτό που χρειάζεται για την κάλυψη των ζημιών. Οπότε η ενίσχυση δεν περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο.

Κατόπιν αυτών, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν πληρούται αυτός ο όρος των κατευθυντήριων γραμμών.

Επειδή δεν πληρούνται δύο όροι των κατευθυντήριων γραμμών, δεν μπορούν να εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με τα μέτρα ενίσχυσης ύψους 59,9 εκατ. DEM υπέρ της ADDINOL ALT και της ADDINOL LUBE. Η γερμανική κυβέρνηση δεν περίμενε την έγκριση της Επιτροπής για την πληρωμή ενός μέρους αυτού του ποσού και, κατά συνέπεια, παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Το ίδιο ισχύει και για το προαναφερθέν ποσό ύψους 3 εκατ. DEM που κατεβλήθη στην ADDINOL OLD, καθώς και για το ποσό των 4 εκατ. DEM που χορηγήθηκε επίσης στην ADDINOL OLD το 1998 υπό τη μορφή έντοκου δανείου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Οι κοινοποιηθείσες στις 28 Οκτωβρίου 1996 και στις 9 Απριλίου 1997 ενισχύσεις διάσωσης, ύψους 22 εκατ. DEM, υπέρ της ADDINOL Mineralöl GmbH συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

2. Οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, ύψους 40,05 εκατ. DEM, που σχεδιάζει να χορηγήσει η Γερμανία στις ADDINOL Mineralöl GmbH IG και ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG, οι οποίες κοινοποιήθηκαν την 1η Οκτωβρίου 1997 και στις 18 Φεβρουαρίου 1998, δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

3. Οι ενισχύσεις αναδιάρθρωσης, ύψους 7 εκατ. DEM, υπέρ της ADDINOL Mineralöl GmbH και ADDINOL LUBE Oil GmbH & Co. KG, οι οποίες κοινοποιήθηκαν την 1η Οκτωβρίου 1997 και στις 18 Φεβρουαρίου 1998, δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Γερμανία λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να ανακτήσει από τους τελικώς πράγματι ευνοηθέντες τις παρανόμως χορηγηθείσες ενισχύσεις, για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 1 παραγράφος 3.

2. Η ανάκτηση ανακαλείται σύμφωνα με τις διατάξεις του γερμανικού δικαίου. Τα προς ανάκτηση ποσά επιβαρύνονται με τόκους από την ημερομηνία που χορηγήθηκαν στους δικαιούχους. Οι τόκοι θα υπολογισθούν με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επίδοτησης των περιφερειακών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Γερμανία ενημερώνει εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για τη συμμόρφωσή της προς αυτήν.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 16 Δεκεμβρίου 1998.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής